

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.e.remissvar@regeringskansliet.se

E.ON Sverige AB (Publ)

205 09 Malmö
www.eon.se

Jonathan Hallinder
Tel. 073 068 34 63
Jonathan.hallinder@eon.se

Besöksadress:
Carl Gustafs väg 1

Org.Nr: 556006-8420
Säte: Malmö

REMISSVAR

Malmö 2021-01-08

E.ON Sverige AB - yttrande avseende promemorian "Särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet - investeringar i ökad nätkapacitet" (dnr. I2020/03221)

E.ON Sverige AB (E.ON) har inbjudits och valt att lämna synpunkter på rubricerad remiss. E.ON står bakom det remissvar som lämnats genom Energiföretagen i Sverige men utvecklar också våra synpunkter i det följande.

E.ON:s huvudsakliga synpunkter på promemorian presenteras under rubriken *Huvudsakliga synpunkter* emedan förslag och synpunkter av detaljkaraktär redogörs för under rubriken *Specifika synpunkter*.

Huvudsakliga synpunkter

- E.ON stödjer det lagförslag som presenteras i promemorian. Det är nödvändigt för att ge elnätsföretagen förutsättningar att genom ökade investeringar möta samhällets förväntningar avseende energiomställningen. Lika betydelsefulla för Sveriges fortsatta utveckling som kapacitetshöjande investeringar är de investeringar elnätsföretagen med lagförslagets försorg kommer att kunna genomföra för att öka leveranssäkerheten och kundnyttan.
- Lagförslaget krävs för att fullfölja det lagstiftningsarbete som regeringen initierade genom den s.k. stoppregeln i SFS 2020:73. E.ON vill påminna om att såväl förvaltningsrätten som kammarrätten i domslut har slagit fast att ellagen givit elnätsföretagen rätt att överrulla outnyttjade delar av de av Energimarknadsinspektionen (Ei) redan beviljade intäktsramarna avseende 2012-2015 även efter den tillsynsperiodens utgång. En inskränkning av denna rättighet står i strid med egendomsskyddet för enskilda i såväl Europakonventionen, EU-stadgan som i regeringsformen. Det föreslagna lagförslaget kan, om det genomförs på ett balanserat sätt, göra den retroaktiva och rättighetsinskränkande lagstiftning som SFS 2020:73

utgör, proportionerlig och därmed att den får tålas av elnätsföretagen. Av denna anledning är det också av vikt att lagförslaget genomförs som ett andra och nödvändigt steg kopplat till stoppregeln.

- Vi vill framhålla att möjligheten att använda outnyttjade underskott är en helt avgörande förutsättning för att kunna fullfölja den investeringsplan som E.ON rapporterat in till Ei. Införandet av stoppregeln i SFS 2020:73 innebar att elnätsföretagen förlorade intäktsutrymme som fanns när investeringsplanerna för tillsynsperioden 2020-2023 lades upp. Förslaget innebär att det blir möjligt att göra mer investeringar i elnäten i Sverige än vad det skulle varit om förslaget inte genomförs. E.ON har planerat att kraftigt öka investeringarna i elnäten, ca 20 procent högre än föregående tillsynsperiod, vilket krävs för att möjliggöra energiomställning såväl som fortsatt tillväxt.
- Omarbetningen av lagförslaget innefattar en höjning av egenfinansieringen från 25 procent i föregående lagförslag (proposition 2020/21:12) till 35 procent. Det medför att elnätsföretagen måste tillskjuta ytterligare finansiering för att kunna nyttja redan beviljad intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015. Höjningen av egenfinansieringen utgör därmed en större inskränkning av det egendomsskydd som anges i punkt två ovan än vad propositionens förslag innebar. Därtill kommer en höjning av egenfinansieringen riskera att resultera i mindre investeringar från elnätsföretagen än vad som var fallet med villkoren i det ursprungliga lagförslaget.
- Bättre förutsättningar för investeringar och därigenom en framtida nödvändig energiomställning hade skapats om kapitalbaskravet, som i enlighet med 8 § utgör fyra procent av redovisningsenheternas samlade kapitalbas vid beräkning av investeringsbeloppet, utgjorde en mindre andel.
- E.ON föreslår att den rapportering, som regeringen eller av regeringen utsedd myndighet har rätt att föreskriva om, i så stor utsträckning som möjligt skall nyttja redan befintlig rapportering som sker till Ei. I annat fall finns det en överhängande risk att detta driver komplexitet och resurskostnader för såväl elnätsföretag som för regeringen, eller utsedd myndighet, och därmed i slutänden kund- och skattebetalarkollektivet.
- Den ökning av intäktsramen med ett investeringsbelopp som ska ske i efterhand är helt avgörande för vad elnätsföretagen faktiskt får för möjlighet att använda de outnyttjade underskotten. För att undvika oklarheter anser E.ON att lagförslaget och dess förarbeten speciellt avseende 6 och 8 §§ måste vara mycket tydliga, en uppfattning som utvecklas mer detaljerat inom avsnittet *Specifika synpunkter*. E.ON menar också att en förordning snarast bör upprättas för att undanröja kvarvarande otydligheter i regelverket gällande det särskilda investeringsutrymmet.

I tillägg till ovan önskar E.ON framföra att bolaget välkomnar en elnätsdialog med samhällets övriga intressenter för att tillsammans utveckla intäktsregleringen med syfte att uppnå långsiktighet och stabilitet för ett framtida hållbart Sverige.

Specifika synpunkter

Ökning av intäktsramen med ett investeringsbelopp (6 - 8 §§ i lagförslaget)

Den ökning av intäktsramen med ett investeringsbelopp, som ska ske i efterhand, är helt avgörande för vad elnätsföretagen faktiskt får för möjlighet att använda de outnyttjade underskotten. Det är därför viktigt att regleringen som styr beräkning av investeringsbelopp, inklusive eventuella avdrag och begränsningar, utformas på ett konsekvent och tydligt sätt. Varje form av osäkerhet riskerar att verka hämmande på sådana investeringar som lagen syftar till att få till stånd. E.ON anser alltså att 6 och 8 § innehåller delar som är ofullständiga och därmed kan leda till osäkerhet och bristande förutsägbarhet då den nya lagen ska tillämpas, se nedan.

8 § – "Investeringar"

E.ON vill framhålla vikten av att det inte får förekomma oklarheter om vad som avses med "investeringar" i lagtexten. Det finns redan nu omfattande föreskrifter om redovisning avseende bl.a. just investeringar i nätverksamhet, i vilka begreppet har en vedertagen och preciserad innebörd. E.ON delar därför propositionens och promemorians syn om att styrningen av investeringar är tillräcklig genom lämnade förslag.

En utgångspunkt för lagförslaget i såväl propositionen som i promemorian är att så kallade grundinvesteringar – dvs. investeringar som krävs för att upprätthålla elnätets standard – och kundspecifika investeringar som görs för att ansluta kundanläggningar, inte ska finansieras genom det särskilda investeringsutrymmet. För att skilja sådana grundinvesteringar från investeringar som får finansieras genom det särskilda investeringsutrymmet, åsätts ett gränsvärde och görs ett undantag för investeringar som avser kundspecifika anslutningsåtgärder. Detta innebär i praktiken att investeringar som görs i elnätsverksamheten utöver detta gränsvärde alltså får finansieras genom det särskilda investeringsutrymmet, t.ex. investeringar som gagnar kunderna som kollektiv och ger ökad kundnytta (se propositionen s. 19 och promemorian s. 11f).

En annan definition av investeringar i lagen eller underordnade föreskrifter – som potentiellt avviker från begreppets vedertagna betydelse i sammanhanget – skulle varit ytterst olämplig.

8 § första punkten – "Kapitalbas"

E.ON anser att lagtexten i 8 § första punkten behöver kompletteras, så att tidpunkten för kapitalbasens värdering inte blir föremål för tolkning vid tillämpningen av lagen, t.ex. i det regelverk som regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigas att föreskriva. Hur kapitalbasen kommer att värderas med avseende på tidpunkt för värderingen och tillhörande prisläge, får stora konsekvenser för beräkningen av elnätsföretagens särskilda investeringsbelopp och bör därför tydliggöras i lag och förarbeten.

E.ON anser att det i vart fall bör framgå utifrån vilket datum som kapitalbasens värde ska fastställas. Vi anser att ingångsvärdet på kapitalbasen ska bestämmas utifrån värdet per 2019-12-31, vilket motsvarar ingången till tillsynsperioden 2020-2023. På så sätt kommer detta att utgöra en förutsättning när de detaljerade reglerna ska föreskrivas.

8 § andra punkten – "Anslutningsavgift"

E.ON anser att anslutningsavgiften utgör en av många intäkter och att någon nedsättning av investeringar till följd av anslutningsavgifter inte bör göras.

I det fall avdragskravet ligger kvar, anser E.ON att lagtexten behöver kompletteras, i vart fall med ett uttalande i förarbetena, så att begreppet "Anslutningsavgift" inte blir öppet för tolkning eller oförutsägbara ändringar i det regelverk som regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigas att föreskriva. Hur detta begrepp definieras kan få en stor inverkan på de investeringsbelopp som elnätsföretagen får beviljat.

De redovisade intäkter elnätsföretagen har, till följd av anslutningar, framgår av den ekonomiska rapport som elnätsföretagen årligen lämnar till Ei och som också revisorsgranskas. Det är normalt dessa belopp som avses med anslutningsavgifter. Lagtexten bör därför kompletteras så att det framgår att det är anslutningsintäkter enligt årsrapporterna som avses när avdraget för anslutningsavgifter ska beräknas.

8 § – Möjligheten till avräkning på företagsnivå

Enligt förslaget till 8 §, andra stycket, ges elnätsföretag möjligheten att ange hur företagets totala investeringsbelopp ska fördelas mellan olika redovisningsenheter i det fall elnätsföretaget har flera redovisningsenheter, vilket E.ON stödjer.

Om lagförslaget ska möjliggöra värdeskapande investeringar är det betydelsefullt att investeringar i elnäten inte bara ska öka, utan även ska kunna prioriteras utifrån var de gör störst nytta för varje elnätsföretags nätkunder. För företag som har mer än en redovisningsenhet är det därför av vikt att vid varje tidpunkt kunna prioritera även mellan redovisningsenheter. Elnätsföretagen kan då fortsätta med implementeringen av befintliga investeringsplaner som bestämts utifrån behov i ett rättsläge där underdebiteringsbelopp varit möjliga att "rulla över", ta ut och fördela på extra investeringar där det finns behov. Med detta undviks också en risk att regleringen blir alltför begränsande och snedvridande av elnätsföretagens investeringsbeslut.

E.ON anser också att det råder viss otydlighet kring vid vilken ansökan som elnätsföretag med flera redovisningsenheter ska meddela fördelning av investeringsbeloppen mellan de olika redovisningsenheterna. Vid den första ansökan, som sker inom den pågående tillsynsperioden, kan elnätsföretagen bara lämna en uppskattning avseende planerade investeringar. Därför anser vi att ansökan om fördelning av investeringsbelopp bara kan göras i efterhand, dvs. vid fastställande av och ansökan om höjning av intäktsramen med ett investeringsbelopp.

14-16 §§ – "Rapportering och tillsyn"

Enligt förslaget anges det i 14 § att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om skyldighet att redovisa de investeringar som genomförts i respektive redovisningsenhet och som kan hänföras till det särskilda investeringsutrymmet.

Det finns redan idag föreskrifter om omfattande och detaljerad rapportering till Ei rörande elnätsverksamhet, där bl.a. genomförda investeringar i redovisningsenheter redovisas. Ei har även tillsynsansvar redan i dagsläget för elnätsföretagens investeringsplaner och genomförande därav. E.ON förstår det rimliga i att regeringen önskar underlag för att bedöma effekten av den nu föreslagna speciallagstiftningen. Dock anser E.ON att det i detta avseende, men även generellt, är viktigt att föreskrifter inte lägger en icke relevant och betydande administrativ börda på elnätsföretagen eller Ei, som torde vara den myndighet som regeringen ger uppdraget till. I nu aktuellt hänseende ser vi att Ei bör kunna förenkla denna datahantering då de uppgifter som nu föreslås ska begäras in från

elnätsföretagen borde kunna hämtas ur Ei:s egna system. Att införa en alltför komplex rapporteringsmetod kommer enbart att driva ökade kostnader hos Ei, vilket belastar skattekollektivet som finansierar myndighetens verksamhet. Det bör även poängteras att en utökad rapportering driver kostnader och komplexitet även hos elnätsföretagen och, i slutändan, kundkollektivet. Att införa en utökad rapporteringsskyldighet av nu aktuellt slag riskerar, speciellt för landets mindre elnätsföretag, att bli en svårhanterad, såväl resursmässigt som kompetensmässigt, och avskräckande administrativ börda.

Inom riksdag och regering har det uttalats under lång tid, att regelförenkling och minskad administration för företagare eftersträvas. Arbetet med att skapa regelförenklingar och undvika administration rimmar illa med nu aktuellt uppföljningsförslag. För att inte driva mer administrativa kostnader än vad som är absolut nödvändigt, föreslår E.ON därför att den aktuella uppföljningen i så stor utsträckning som möjligt inkorporeras och tar avstamp i de omfattande rapporteringar som sker till Ei redan idag.

Utgångspunkter då lagändringen implementeras

Erfarenheten visar att för att förhandsregleringen ska fungera som sådan – och möjliggöra förutsägbara villkor för elnätsföretag och nätkunder – är det av yttersta vikt att regleringen utformas på ett konsekvent och tydligt sätt för att inte addera nya beräknings- eller tolkningsosäkerheter om intäktsramarna.

Olyckligt nog råder i detta fall redan stor ovisshet om regleringens utformning avseende det ekonomiska underlaget för nätföretagens verksamhet, som uppkommit genom antagandet av stoppregeln (SFS 2020:73) efter det att elnätsföretagen hade sammanställt sina investeringsplaner för tillsynsperioden 2020-2023. Denna rättsliga oklarhet har nu kommit att bestå långt in i denna tillsynsperiod genom att det kompletterande lagstiftningsarbetet försenats. Därutöver kommer tidpunkten för implementering av den nya lagstiftningen att infalla senare än Ei:s beslut avseende avstämning av elnätsföretagens intäkter mot intäktsramen för tillsynsperioden 2016-2019, något som försatt E.ON med flera elnätsföretag i en rättsosäker situation.

I ljuset av detta och beaktat de långa ledtider investeringar i elnät kräver är en skyndsam hantering av denna lagstiftning i riksdagen liksom vid myndighetens implementering av lagstiftningen av stor vikt. Vi anser därför att det ikraftträdelsedatum som anges i promemorian, 2021-05-01, bör hållas om inte ytterligare tidigareläggas.

Med vänlig hälsning,

för E.ON Sverige AB

Martin Höhler
VD, E.ON Energidistribution AB
(enligt uppdrag)